

MAGYAR KÜRIR.

Nr. 37.

Indult Bétsből, Kedden, Május' 10-dikén, 1831.

B é t s.

Ö Ts. K. Felsége méltóztatott Fő Tiszt. Kedves István Urat, Kolosvár Sz. K. Város Plébánusát és Fő Esperestet, valamint Fő Tiszt. Gyárfás Miklós Urat Rézdi Szent Lélek városa Plébánusát és Fő Esperestet a' Károly Fejérvári Fő Ráptalanban Kanonokokká kegyelmesen kinevezni.

L e n g y e l O r s z á g.

Folytatása Gróf Malachovszki helytartó külső Minister feleletének, mellyet Krysinski Követnek eleibe tett kérdéseire adott: (l. M. K. 36 szám. 288 lap.)

Az egyes kérdésekre a' Minister eképpen felelt 1) Az Agenseket ő (a' Minister) nevezi ki, de szokott eránta az Igazgatószékekkel értekezni. 2) A' Dictatorság idejében az Agenseknek adott Instructio a' volt, hogy Lengyel Országának függetlenségét és az Orosz Uraság alatt lévő lengyel tartományoknak visszaadattatását sürgessék, és ez utóbbi pontra nézve a' Bétsi Congressus végzéseihöz támaszkodjanak. 3) Az Agenseket megváltoztatni csak azon egy okból, hogy a' Dictatorság eltöröltetett, nem látta szükségesnek. 4) A' Dictatorságnak megszűnése után az a' változtatás történt az Instructiókban, hogy Lengyel Országának és az Orosz Uraság alatt lévő tartományoknak (nem vissza adattatását, hanem)

függetlenségét kérjék elesmértetni. 5) A' mi a' külföldi Udvarokhoz küldött Közléseket illeti, azokat — nem lévén még a' tárgy elvégezve — közre bocsátani nem lehet. 6) Az adott feleletek, mint egy olyan Nemzethez, ki nintsen elesmérve, nagy tartózkodással vannak adva, sőt nem is lehet azokat feleleteknek nevezni: a' mi pedig a' fél-hivatalos meghitt közléseket illeti, azokat természet szerint nem lehet közönségessé tenni. 7) A' kívánt levelezésből az Agensekhez bocsátott minden Utasításokat és Kerülőleveleket, a' mint már mondá, által adott tegnap a' vizsgáló Országos Biztosságnak. 8) Az utolsó kérdésre nézve, vagyon szerentséje jelenteni, hogy Hertzeg Czartoryski Ádám, mint míveltségéről, virtusiról, és Characteréről egész Európában esméretes férjfiú, gyakorta vészen leveleket a' külső Udvaroktól; de a' Hertzeg olly gyengédérzésű, hogy azokat soha ő nála nélkül fel nem bontja. — A' Minister után Statustanátsos Gróf Wielopolski állott fel: Sajnálja hogy Krysinski Követ Úr magát a' Parlamenti szokáshoz nem tartotta, melly szerint a' Diplomatikai kérdéseknek tétele előre hírül szokott adatni, hogy az, a' kinek azokra felelni kell, reá elkészülhesen. A' jelen esetben annyival szükségesebb lett volna a' Ministeriumot erről jó eleve tudósítani, és néki a' készültre

időt hagyni, mivel itt nem a' Ministeriumnak véletlen megtámadása, hanem a' dolgoknak illendő felvilágosodása fogrog fel. Azekhoz, a' miket a' Minister már mondott, ő még melléteszi nagyobb világosságnak okáért ezeket: A' legelső Instructioban, mellyet Hertzeg Czartoryski a' Diplomatus Agensek számára Ő általa kidolgoztatott, két pontok voltak u. m. 1) kérni a' Constitutionnak bétöltését és megtartását tellyes kiterjedésében, a' Tractusoknak értelmé szerént. 2) abban az esetben, ha ez a' kérés Pétervárbán megtámadtatnék és annál fogva a' Thronus megüresednék, a' régi állapotra való visszatérést alig hihetőnek sőt lehetetlennek festeni. Ezt az Utasítást a' Dictator megváltoztatta annyiban, hogy az utolsó pontot belőle kihagyatta. De minthogy ő elútasításakor (Londonba) már tudta a' kihagyatott pontnak értelmét és szélzását, magátegészen ahoz tartotta és mihelyt a' Thronus megüresedésének Végzését venné, lépéseit az Instructionnak eredeti értelmében tette. De az Emlék-Irásokat, mellyeket ő a' Londoni Kabinétnak általnyújtott közönségessé tenni még most nem lehet, míg a' folyamatban lévő alkudozások el nem végződnek. — A' mi végre azt a' kérdést illeti, mitsoda választ adtak az Udvarok a' Lengyel Agenseknek? azt igen helytelennek tartja; tudni való, hogy a' Hatalmasságok, kik Lengyel Országot el nem esmerték, írott hivatalos választ nem adnak. A' kérdésnek helye csak akkor lett volna, ha Nagy Britannia vagy más valamelly Hatalmasság már elesmérte volna Lengyel Országot. — Krzysinski Ur nem látszott megelegedve lenni a' Ministertől és Wielopolski Urtól adott feleletekkel, és sürgette, hogy az Országgyűlés nevezzen ki egy Diplomatus Biztosságot, a' külső politikai tárgyaknak meg-

visgálására. Ez a' javallat hosszas vitatásokat szült, mellyeknek utoljára Zimiencki Ur e' szavakkal véget vetett: „Ne vesztegessük Uraim a' drága időt, mellyet fontosabb tárgyakra fordithatunk. — Illyen környülállások között, minéműekben most Hazánk vagyon, a' Diplomatiának sikere és foganatja nintsen. Minek gyötörjük hát magunkat a' sikertelen kérdésekkel? A' Lengyelek Diplomatiája nem a' penna, hanem a' fegyver, Skrzyneczki táborában. A' dönti majd el a' Nemzet sorsát. Ha győzedelmek maradunk, a' Világ és a' Politika mellénk áll. Akkor is elég idő lesz politizálni.“ —

Siedlce April. 23-kán. (Az Orosz Főhadiszállásról.) General Báró Kreutz April. 16, 17 és 18-dik napjain Lengyel General Sieravski seregét tökéletesen megverte. Midőnt. i. General Sieravski — Jozefovnál általjövén a' Visztulán — 14 Bataillon gyalogsággal, 4 regiment lovassággal és 10 ágyúkkal, Belzyce felé megindulna; General Kreutz azonnal eleibe ment, és a' két Sereg 16-dikban Sterzeskovicenél öszvetsapott. A' hartz kemény volt és késő estvéig tartott. A' Lengyelek hátravonták magokat Vranovba. Másnap reggel a' Pártosok újra megnyitották a' hartzot, melly egész nap kegyetlen megátalkodással folyt. Minden fegyverű Orosz Seregek nagy vitézséget mutattak, és a' vissza vert lengyelek sietve hátra vonultak Opoleba. — General Sieravski látván, hogy Jozefov és Kamien (melly helyeknél könnyű a' Visztulán keresztül menni) tőle elvagon vágva, késedelem nélkül Kazimierz felé fordult, hihetően azzal a' reménységgel, hogy majd Pulavból Pacz Generaltól segítséget kaphat. De az Oroszok mindenütt nyomba követték, és útját Pu-

lav y felé elállották. — 18-dikban megtámadta őket General Dellingshausen egy felől, General Pritt vitz másfelől, General Paskov harmadik felől. Az alatt míg a' Lengyelek ezekkel harcolnának, General Muravieff a' várost elfoglalta. Ez által a' tsata egyszeriben el lett döntve. A' lengyelek — elhajítván fegyvereiket, próbálták általúszni a' Visztulát, de azok a' vízben veszték; vagy Pulav y felé futottak, de azok fogságba estek; vagy az erdőkben elszélledve bolyonganak. Ágyút tölök nem nyerhettünk, mivel az Artilléria és a' lovaságnak egy része már az előtti estve általszállott a' Visztula másik partjára; de a' kik az innenső parton maradtak, azok vagy levágattak vagy fogságba estek, és tsak kevesen futhattak el az erdőkbe. Négy fő tisztek, ú. m. Oberstl. Krzesimovski, Major Gróf Vielhorski, Major Koviczki, és Major Sakovski 52 kisebb tisztekkel és 2000 közkatonákkal foglyaink. Sieravski, ki a' karján sebet kapott, Golombnál talált hajót, melly a' Visztula bal partjára általvitte. — Az ellenség vesztesége legalább is mégyen 6000 emberre; mi tsak 300 embert vesztettünk. General Kreutz nagy dítsérettel emlékezik Gróf Tolstoj, Paskov, Vürtembergi Hertzeg Ádám, Muravieff, Anrep Generáloknak derék viseletéről, kik Brigadáikat személyesen vezérlették az ellenségnek megtámadására. Hasonlóan dítséri Báró Dellinghausen és Pritt vitz Generálokat, kik mindenütt elsők voltak és a' győzedelemnek megnyerését hathatósan segítették. — E' diadalom után General Kreutz, Lengyel Generál Pacz Seregének felkérésére indult és eltökéllette magában, hogy azt akárhol találja, egyszeriben megtámadja. General Gerstenzveig

parantsolatot kapott, hogy ötet e' szándékának végrehajtásában segítse.

Jakubov April. 22-kén. (a' Lengyel főhadiszállásról) A' Generalissimus az Igazgatószékhez Varsóba a' mái napon a' következő hadi-tudósítást írta: „Minekutánna fegyvereinknek előmenetele az ellenséget a' Visztula melől hátravonulni kényszerítette; azok a' Seregek mellyek ekkoráig az általmenetelek meggátlására voltak kirendelve, keresztűlszállottak a' Víznek másik partjára. General Sieravski Kazimierznál néhány Svadronjaival, 6 új szedésű bataillonjaival — mellyeknek nagy része kaszákkal és lántsákkal volt felfegyverkezettve — és 6 ágyukkal (mellyek közül kettő 3 fontos golyóbisú volt) általszállott a' Visztula jobb partjára. Ez a' Generál, kire tsupán tsak a' kis háborúnak (apró tsatázásoknak) vitele volt bízva, nem tartotta magát Instructioihoz és előnyomult Lublin felé, hol az ellenség, kinek ama hely nagy fontosságú, tetemes hadi erővel áll; és jóllehet ezt a' Generál bizonyosan tudná, arra vetemedett, hogy tanulatlan és ilyen végre tökéletesen alkalmatlan seregével nagy ütközetbe botsátkozna. — April. 16-kán Oberster Lagovski, ki a' Generálnak előseregét vezérlette, Belzyce mellett nagy sokaságú és erős Artilleriájú Orosz Seregret talált. General Sieravski azonnal sietett segítségére, de midőn oda érkezvén az ellenségnek nagy erejét látná, vissza vonta magát Vronovba. Itt elvégezte magában, hogy másnap (17-ben) ütközetet próbáljon, melly az ellenségnek elközeledésével meg is lett. A' több órákig tartott harznak annál egyéb következése nem leve, hanem hogy 2—3 száz ember mind a' két részről elhullott. Az ütközetben a' mi Artilleriánk, a' na-

gyobb számú és kaliberű (átmérőjű) Orosz ágyúk ellen, magát szokott módon megkülönböztette. A' gyalogság is, ellent nem állván, hogy nagy részének puskája nem vala, többet tett mint a' mennyit az ember tőle méltán várhatott. De a' Kálisi lovasság, bár vezérje jó példával menne elő, nem tellyesítette tartozását. — Meg kell az igazat vallani, hogy General Sieravski a' lehetőségig mindent elkövetett a' rendnek feltartására hátravert seregei között. A' hátrálás Kazimierzba jó rendben ment véghez, úgy hogy egy hasznavehetellenné lövöldözött nyert ágyúját és 400 Orosz foglyait is magával vinné. Az éjtszakának hátralévő részét Kazimierzban töltötte a' Generál veszteglésben, mint szintén a' következő napnak is fele részét, jóllehet ladikjai az általmenetelre volnának, és az út a' Vieprz vize felé is nyitva állana előtte. 18 dikban déltájban az ellenség Seregei Kazimierzhez megérkeznek. General Sieravski a' Lovasságot, 4 ágyúkkal, és a' kaszás's lántsás gyalogságnak nagyobb részét ekkor küldi által a' Visztula bal partjára. A' többi gyalogságot két ágyúkkal a' város alatt fekvő dombokra kiállítja, a' városba vivő utaknak oltalmazására. Az ellenség tüzesen megtámadja minden oldalról. A' hartz közepette Oberstl. Malachovski megragad egy kaszát, és egy Kossynier (kaszás) tsapatot reá viszen az elébb elébb nyomuló ellenségre. Elsőben kedvező következése volt ennek a' megtámadásnak, de tsak hamar el esik Malachovski a' golyóbisoknak zápora alatt, és az ő eleste zavarodást szült a' katonák között. Az ellenség a' várost elfoglalta. General Sieravski, Seregének megmaradott részével és két ágyúval Pulavyba, és onnét Borova faluba ment a' Vieprz torkolatjához, hol a'

Visztulán keresztül ment. A' környülállásos tudósítások veszteségünknek egész nagyságáról még nem jöttek bé. De Adjutánsomnak vélekedése szerént, kit oda a' történetnek helyére kiküldöttem, bizonyosnak lehet venni, hogy több 2000-nél, kiknek nagy része paraszt köntösét (minthogy katonaruhájok még nem volt) hasznára fordithatván, lehet hogy a' szomszéd falukba elszéledtek.

„A' mi a' főtábor mozgásait illeti, az Iganiei ütközet után (April. 10-kén) Siedlce városát meglehetett volna venni, de ettől az ottani dugva tele lévő Lazaretumok, és a' benne uralkodó dögnyavalyák eltartoztattak. De hijjában való a' gondosság! A' gonosz dög elragadt az ellenségről az April. 10 iki közösülésben; a' Cholera bėjött a' táborba, és egynehány százan benne betegen fekusznak. [Az ellene gyors hamarsággal megtett rendelések a' nyavalyának további terjedését megfogják gátolni, és elmérgesedését megakadályoztatni. — Azonközben apró Expeditionskák folyvást folynak, és azok általjában véve nyereségesek reánk nézve. April. 20 kán éjjel General Uminski Sokolovnál véletlenül reá ütven a' 8-dik Orosz Vadász regementre, 40 embert elejtett és 180 embert (egy fő tisztel együtt) belőle elfogott és 101 lovat 'sákmányúl nyert. — Hasonló kiütést teve General Uminski másnap is, April. 21-kén éjjel Mokobudynál hol a' Tatar Uhlanus regementből 30 embert levágott, és 68-at elfogott 42 lóval. — 's a' t.“

Varsó April. 27-kén. A' Lengyel tábor néhány napok óta hátrál. Ütközet nem esett. Ugy látszik egyik Fő vezér sem akar vaktában eldöntő ütközetbe botsátkozni. Diebits öszvevonta elébb a' nagy tábort minekelötte a' Lengyel fővezért kereste volna. Most már keresi a' nagy erővel; de Skrzynecz-

kiről nehéz feltenni, hogy az ütközetet tőle elfogadná egyébűtt, mint olyan fekvésben hol a' kisebb erő a' nagyobbalm megmérkőzhetik. Azonközben aprótsaták itt amott keményetskéek esnek. Ilyen esett p. o. tegnap előtt a' Lengyel utó sereg és az Orosz elő-örök között, hol a' 3-ik Uhlanus regement magát jellesben megkülömböztette. A' sebeseiktől kik ide éppen most érkeztek, halljuk hogy a' miénk az Oroszoktól négy ágyút elvettek. — A' földnépe arról az egész vidékről, melly a' Liviecz és Visztula között fekszik, által jött a' víz innenső partjára. Tegnap óta szüntelen látja az ember Varsó útszáin hosszú sorban vándorolni az Aszszonyokat, öregeket és gyermekeket kevés vagyonkájokat bútorban hordván hátokon. Nem akarják szegények magokat a' háború inségeinek másodsor is kitenni; kivált mi-óta tudják, melly kegyetlen következesei vagynak a' városokban és falukban verkedő ellenség elkeseredésének a' lakosokra nézve. — A' Fő Város Kormányozója Generál Krukoviczki mindent elkövet, a' mivel ezeknek a' szegény ügyefogyottaknak vándorlását könnyítheti. — Tegnap előtt újra 16 Frantzia Orvosok érkeztek Varsóba.

Varsó April. 28 kán. Harmadnap óta mind a' lengyel mind az Orosz tábor szünes szüntelen mozgásban van. Mindennap megújúl a' hartz, de a' nélkül, hogy elválasztó ütközetre menne. Legkeményebb volt a' tsata tegnapelőtt 26 ikban Minsknel. — Midőn a' Generalissimus a' feljebbi napokban egy Proclamatiot botsátana a' táborhoz, mellyben a' katonákat állhatatos türedelemre serkenti, intvén hogy el ne tsüggedjenek, ha bár ő kéntelen lenne is a' tábort a' Visztula bal partjára visszavinni; ezekből a' kifejezésekből mindjárt lehetett gondolni, hogy a' Fő Vezér új

Plánumokat készít, mellyeknek kiviteléhez meglehet, hogy ebben a' pillantásban már hozzá kezdett. A' Lengyel főhadiszállás tegnap Milsnaban volt. Ma az a' tudósítás jött, hogy az Oroszok megint vissza vonták magokat Minsk háta megé. —

B u r k u s O r s z á g.

Königsberg Apr. 25-dikén. A' szomszéd Orosz határszélről, Kaufen felől nintsenek tudósításaink, ellenben Rigából és Vilnából vannak; mellyek szerént Vilna városa nem részese a' Litvániai lázzadásnak, és az ott fekvő Orosz Örizet minden órában új erősséget vár magához Rigából. — Rigába számos katonaság érkezett, nagy ladikokon vitték oda, nem mondják honnét.

Tilsit April. 22-kén. Az Augustuoi határszélről haljuk, hogy a' fellázzadt Litvánusoknak két vezerei Puschet és Schon az Oroszoktól megvertettek. — General Fricken egy 6000 emberből álló Insurgens tsapatot üzőbevett, melly magát Kaufen felé vonta. A' Memel vizénél 4000-en elfutottak az erdőkbe; a' többi 2000 békerítetett, úgy hogy egy felől a' Memel vize szorította őket, más felől az Orosz ágyúk, mellyek kevés pillantás alatt az egész tsportot földre terítették.

G a l i t z i a.

A' Lembergi Újság April. 2-dikán Dwerniczki Generálról ezeket írja. Látván Dwerniczky G. hogy Volhyniában a' revoluzio rosszúl megy, kezdette magát vissza húzni; de Rüdiger Orosz Generál mindenütt nyomába volt, még pedig, segítsége jöven, nagy erővel ment ellene. A' Lengyelek az Ausztriai határhoz vonultak, a' hol őket az Oroszok Apr. 27-dikén nagy erő-

vel megtámadván, kénytelenek voltak Ly-
siczince és Hnielce Wielkie kö-
zött (melly faluk Galicziában esnek) az
Ausztriai földre verekedve bevonulni,
a' hova az Orosz sereg is utánnok jött.
— A' Geramb Ts. R. Huszár Rege-
mentnek Oberstere Fackh Ur, a' ki ezen
a' tájékon kommandíroz, a' regiment-
nek közellévő részével mindjárt közzé-
jek nyomult a' verekedő seregeknek, 's
a' tsatázást azonnal meg is szüntette. Az
Oberster Ur megszólítván Dwernicz-
ki Generált, hogy a' határt általhágván
a' neutralitást megsértette, ez azt fele-
lé, hogy ő többé az Orosz földre visz-
sza nem megy, azt betsületére fogadja,
's a' fegyvert itt akarja letenni 's katonái-
val is lerakatni, mellyre azt az útasítást
vette, hogy míg eránta föbb helyről pa-
rantsolatot venne, Klebanovkába száll-
jon meg seregével. Orosz Generál Las-
kareffhez, a' ki felmértföldnyire be-
nyomult Galitziába a' Lengyelek után,
hasonló protestatiót intézván Fackh
Oberster, az mindjárt vissza húzta ma-
gát az Orosz földre.

Megértvén Báró Stutterheim
Feldmarsall Lieutenant, Galitziai Kom-
mandírozó Generál a' történetet, azon-
nal parantsolatot küldött Fackh Obers-
ternek, hogy a' Lengyeleket szállítsa
fel fegyvereiknek önkéntvaló lerakásá-
ra, és azután lovaikat, fegyvereiket 's
minden hadi szereiket, a' mint a' rend
kívánja, az Oroszoknak adja által, a'
lefegyverkeztetett Lengyeleket pedig bell-
jebb késértesse Galitziába, míg reájok
nézve felsőségi rendelés érkeznek. Egy-
szersmind Tarnopolba Máj. 2 dikára 8
batalion gyalogság és 24 Svadron lovas-
ság parantsolatott öszvegyülni, hogy ha
Dwerniczki önként le nem tenné a'
fegyvert arra erővel kényszeríttessék; de
a' ki azt nem várván Máj. 1-ső napján
már megizente Fackh Obersternek,

hogy fegyvereit kész lerakni. Ehez képest
a' fegyverek és hadi szerek által vétele-
eránt Rüdiger Orosz Generál tudósít-
tatott, a' Lengyel katonaság széllyel osz-
tása 's a' betegek és sebesekek ispotályok-
ba küldése eránt pedig rendelés tétetett.

Görög Ország.

Syra Febr. 4 kén. Maina tarto-
mánya felzendült az Elölülőnek Igaz-
gatása ellen. A' zendülésnek vezére
Mauro-Michali, fíja a' Senatornak,
ki Naupliából (hol mint Senatornak lak-
nia kellett) a' napokban eltűnt.

Patras Febr. 19-kén. Pietro-Bei
Mauro-michali midőn egy Anglus
hajóval Calamataba (Mainában) men-
ni akarna, útjában egy szélvész kénsze-
rítette Katakolóba (Moreának nyú-
goti partján) beszállani, hol a' Görög
tisztviselők egyszeriben elfogták és fog-
va Nápoliba küldötték. — A' Mainai
lázzadásnak letsendesítésére az Igazga-
tószerk katonaságot küldött Rumeliából.

Török Ország.

A' Zágrábi Újság Bosnyák ország
széléről ezeket közli Apr. 16-dikán: „A'
lázzadás szikrái, mellyek Bosnyákor-
szágban eddig a' hamú alatt parázsban
lappangottak, Mártz. végén egyszerre
lángot vetettek. A' békételenkedők fejei,
körülbelöl öt hat kapitányok 's ezeknek
vezérek, a' Bosnyákországi vezér Ali
Namik Basa ellen Travnikba gyültek
öszve, hogy onnan az alattok szolgáló
pártosokkal, kiknek száma 2000 ember-
re megy a' Basát megtámadják és Hely-
tartói hivatalának letételére kényszerítsék.
A' Basa magához tsatolván a' Hertzego-
vinai lakosokat, kik a' Szultánhoz híven
maradtak, várba vette magát. A' Török
Horvátországi Kapitányok 's a' híres Has-

san Aga Petschki egyik fellel sem tartanak, 's jobbnak tartják elvárni, mi lesz a' partütés kimenetele. A' felzendültek plánuma az, hogy a' régi rendtartásokat ismét vissza állítsák, hogy a' seregek közzé behozott új hadi gyakorlásokat, újmódi ruházatok és a' parantsolt új adót eltöröljék; a' Vezért Bosniából kiűzzék, 's a' fő hatalmat, — melly már tsak eddig is mindenféle húzavonák és kegyetlenkedések által különböztette meg magát, — magokhoz ragadják; e' mellett az is tzeljok, hogy a' Porta rendelkezéseit a' Szerbiai Fejedelemség felállítására nézve megsemmisítsék, végre pedig, hogy magokat az Albániai pártotütött vezérrel Mustai Basával, — (a' kit most Skutariban a' török Nagy Vezér Resid Mehmed Basa ostrom alá fogott) egyesítvén, közönséges felzendülésre vegyék a' Népeket, és ez által a' Szultánt kényszerítsék, hogy minden eddig kezdett újításait törölje el. A' mint halljuk a' pártott ütött fél és a' Szultán hívei között Apr. 14 dikén véres tsatázások történtek. A' Travniki vezér udvari embereivel és testörzöivel együtt (mintegy 200 emberével) a' várba bészárkózott 's bészántzolta magát, várván a' segítséget, mellyet a' Nagy Vezér, minél elébb tsak lehet, küldeni megígért. Ez mindazáltal igen kétséges, mert egy részről a' Skutari Basa más részről a' Bosniai Novi Bazar Basa veszedelemmel fenyegető állásai, nem engedik a' segedelem küldést. Nagyon meggyült kivált a' Rájáknak (török tartományokban lakó, de nem muhamedánus jobbágyoknak) a' bajok, mert ezeket a' pártosok, mindenféle munkákra, várerősítésre, sántzolásra 'sa' t. kényszerítik. Hiteles hírek szerint a' pártot ütöttek esztendei adót ígérték a' Portának, mellyet 2 millio piaszterre határoztak, olly feltétel alatt, hogy többé Vezér Helytartósága alatt ne

legyenek, hanem magok között szabad köztársaságot állíthassanak fel, és erre nézve az Igazgatókat önn magok választassák magok közül, a' Portának közbejövetele nélkül. A' kiköltözött Törökök ezen pártot ütött tartományból, azt állítják, hogy a' pártütésre a' népet idegen országi kiküldöttek ingerlették.“

E r d é l y O r s z á g.

Sz. Udvarhelyről, April. 16-káról.

Erdélyi Püspök Csík Tusnádi Kóvát's Miklós Ur Ö Excja a' Sz. Udvarhely Városi R.Catholika Ecclesiának Plebánusi és Fő Esperesti ürességét bétöltötte vala Gyergyó Alfalvi Plebánus és azon Districtus Fő Esperestje Fő Tisztelendő Kedves István Urral, ki valóban az Udvarhelyi R.Catholica Ekklesia Megyebelieken kívül is mindenek előtt kedves vala, de tsak kevés ideig lehetett helyben, mivel tsak 8 hónapokig vihette Hivatalát, elrendelvén Ö Excelja innen Kolosvárra oda való Plebanusnak és azon Districtus Fő Esperestjének; kinek Megyénkből lett elmenetele mindenekben nagy bé nyomást tett, és tsaknem sebet hagyott maga után, de íme az öröm fel derüle, minden gondolható érzések meggyógyulának, mert a' mi, és minket szerető Fő Pásztorunk Püspök Ur Ö Excja, egy valóságos gyógyító írat, egy szeretet, 's tiszteletre méltó, 's minden tekintetre érdemes Plebánust, Fő Esperestet, Királyi Gymnasium Praefektussát rendeli Fő Tisztelendő János Elek Urat, kinek maga viselete, esméretes nemes Charactere, 's Talentumai az egész Megyét és publikumot nemtsak megnyugtatta, de minden halgatónak, nyájjának szíveiből az öröm sűgárok hasadoznak és a' megnyúgovást, megelegetést mutogatják. Ezen említett Fő Tisztelendő Plebanus és Fő Esperest Urnak tsak a'

most közelebb elmúlt 13-dik napja Aprilisnek vala kijelelve, rendelve bé iktatásául, melly szerént azt megelőző napon estve Illuminatiok voltak több helyeken,

még pedig a' Szt. Miklós hegyére díszesen épült Templomnak Chorusa nagy ablakán az esztendő számot foglaló írás így világoskodott:

1-ső HIC aMICA VrbanItas DIV optata ILLVXIIt.
ezen Inscriptiot felyül fedezte a' sárgán tündöklő nap, melly hosszú sugarait lebotsátotta.

2-dik A' Templom ajtaján le a' piatz felé így ragyogott:

ReVerenDIssIMVS saCer CVrlo et PraefeCtVS PIIS non IngratVS.

3-dik Ugyan ott:

SeDIS VDVarheLJ ArChIDIaConVs probVs atqVe affabILLIs.

4-dik azon rendbe:

ALeXIVs JánosI GregI et LatIo pVbi CharVs MoDerator et ReCtor perennet.

A' Szt Miklós hegyén felvezető folyosó felett a' Város felől egy pár Magyar Vers is tündöklött.

Más nap Solemniter a' Templomba menvén, az Instellátor Mltsgs Horváth Pál Abbás, MVásárhelyi Plebanus és Fő Esperest Úr egy hathatós beszéddel kezdette az Instellatiot, ezt követték a' Decretumok és Püspöki Investitura felolvasási, mellyek után az beiktatandó Plebanus és Fő Esperest Fő Tisztelendő János Elek Úr mondott egy szívreható beszédet, mellyet bezárt egymás köszönő beszéddel a' Mlgs Instellator Úrhoz. Ezeket követte a' Veni Sancte és a' Szt Mise, melly alatt a' mozsarak durrogtak, apró fegyverek ropogtak, a' trombiták harsogtak, a' muzsikák hangzottak; végre az ezen pompára össze gyűlt minden rendű Religion lévő teméntelen sokaság az örömtől elragadtattva, szívek érzéseit Vívát kiáltásokkal jelelték.

Déva Máj. 1-ső napján. Bisztrai Tekint. Bisztrai Károly Úr, Ns Hunyad Vármegyének egyik legkorosabb Székes Bírāja, betses életét minden betegeskedés nélkül, hirtelen szélütés ál-

tal elvégezte. Apr. 2-dikán életének 77-dik eszt.jében. A' boldogultnak halálát nemcsak szeretett Gyermekai siratják, de minden ötet esmért Felebaráti is méltán fájlalják, mint a' törvényekben igen jártás, mély belátású, nyugodt gondolkozású férjfiúnak, ki gazdagnak szegénynek egyaránt kész volt szolgálni; a' honnan egy volt az olyan ritka boldogok közül, ki mindenek tetszését és szeretetét megnyerte. Nyugalom a' nagy hazafi jó polgár és keresztyén hamvainak! Idvesség az igazságot kiszolgáltatni szeretett jó lelkének!

A' pénz folyamat Május' 9-dikén;
közép ár:

A' Státus' 5p.Centes Obligátzióji	81 3/5
Az 1820-béli sorsosok,	156 1/8
Az 1821-béli hasonlók,	114 5/6
Bétsvárosa 2 1/2 p. Centes Bankó Obligátzióji,	41 1/2 for. keltek, mind Conv.
A' Bank-Aktziák keltek	1022 for.ton. Conv. Pénzben.